

Asia: VN/32927/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta ympäristönsuojelulain, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain ja luonnonsuojelulain mukaisista tietovarannoista

Asian tausta ja valmistelu

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ympäristöministeriölle

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/32927/2024

Suomen vesiensuojelun keskusliiton (SVKL) lausunto

Suomen vesiensuojelun keskusliitto ry (SVKL) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä, joka koskee ympäristönsuojelulain, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain sekä luonnonsuojelulain mukaisia tietovarantoja. Esitys liittyy tietosuojalainsäädännön kokonaisuudistukseen ja ympäristötiedon hallinnan rakenteelliseen selkeyttämiseen.

Yleiset huomiot

SVKL pitää esityksen tavoitteita pääosin kannatettavina. Ympäristötietojen rekisterinpitoon, vastuisiin

ja käyttötarkoituksiin liittyvän sääntelyn selkeyttäminen on tarpeen erityisesti vesienhoidon ja merenhoidon suunnittelun, seurannan ja vaikuttavuuden arvioinnin näkökulmasta. On myönteistä, että

esityksessä pyritään vastaamaan yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksiin ja perustuslakivaliokunnan

lausuntokäytäntöön.

SVKL korostaa kuitenkin, että tietosuojan vahvistaminen ei saa johtaa ympäristötiedon saatavuuden, avoimuuden tai käytettävyyden heikkenemiseen tavalla, joka haittaa vesiensuojelun tavoitteiden toteutumista.

Vesienhoitoa koskevat huomiot

Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarantoa koskeva erillissääntely voi selkeyttää hallinnollisia vastuita

ja tiedonhallintaa. SVKL pitää välttämättömänä, että:

- vesien tilaa, kuormitusta ja toimenpiteiden vaikuttavuutta koskevat tiedot säilyvät laajasti hyödynnettävissä,
- tietovarantojen välinen yhteentoimivuus varmistetaan,
- maa- ja metsätalouden kuormitustietojen saatavuus turvataan.

Henkilötiedot ja paikkatiedot

SVKL ymmärtää henkilötietojen ja turvallisuusriskien huomioimisen tarpeen, mutta painottaa, että ympäristötiedon avoimuus on keskeinen osa vesien suojelua koskevaa osallistumista ja päätöksenteon

hyväksyttävyyttä. Liitto kuitenkin korostaa, että ympäristötiedon avoimuus on keskeinen osa vesien suojelua koskevaa osallistumista, valvontaa ja hyväksyttävyyttä. Sääntelyä toimeenpantaessa tulee varmistaa, ettei tietojen anonymisointi tai rajoittaminen johda ympäristön tilaa koskevan tiedon olennaiseen heikentymiseen tai vaikeuta paikallisten vesiensuojelutoimien suunnittelua.

Pohjavesitiedot ja erityistä suojelua vaativat kohteet

SVKL korostaa pohjavesitietojen sekä erityistä suojelua vaativia kohteita koskevan tiedon saatavuuden

merkitystä. Pohjavedet ovat keskeinen osa Suomen vesihuoltoa ja niiden suojelu edellyttää ajantasaista

ja helposti saatavilla olevaa tietoa. Tietosuojaratkaisujen on oltava oikeasuhtaisia, eivätkä ne saa heikentää ennaltaehkäisevää vesiensuojelua. Nämä tiedot tulisi olla vesiensuojeluyhdistysten saatavilla.

Vesiensuojeluyhdistysten tiedonsaanti on turvattava

SVKL korostaa alueellisten ja paikallisten vesiensuojeluyhdistysten keskeistä roolia vesivarantojen hoidossa, seurannassa ja käytännön vesiensuojelutyössä. Näiden toimijoiden tiedonsaanti ympäristön tilaa, kuormitusta ja vesienhoitotoimia koskevista tietovarannoista on turvattava jatkossakin.

Teollisuuden ja muun laajamittaisen toiminnan tarkkailutietojen avoimuus

SVKL painottaa, että tarkkailutietojen saatavuus on erityisen tärkeää kohteissa, joissa toiminta koskee teollisuutta tai muuta laajamittaista toimintaa. Päästö-, kuormitus- ja vaikutustarkkailujen avoin ja ajantasainen tiedonsaanti on välttämätöntä ympäristövaikutusten arvioinnille, vesiensuojelulle ja luottamuksen rakentamiselle.

Johtopäätökset

SVKL kannattaa esityksen tavoitteita, mutta painottaa, että toimeenpanossa on varmistettava ympäristötiedon avoimuus, vesienhoidon tietojen yhteentoimivuus sekä kansalaisten ja järjestöjen mahdollisuudet osallistua vesiensuojeluun.

Suomen Vesiensuojelun Keskusliitto ry

Helsinki. 2.2.2026

Nykytila: lainsäädäntö

Lausuntonne

-

Nykytila: käytäntö

Lausuntonne

-

Nykytilan arviointi

Lausuntonne

-

Keskeiset ehdotukset

Terminologia

-

Ympäristönsuojelulain tietojärjestelmä korvataan useilla eri tietovarannoilla

-

Ympäristönsuojelulain tietovarantosäätely

-

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain tietovarantosäätely

-

Luonnonsuojelulain tietovarantosäätely

-

Henkilötietojen suojaan liittyvän kansallisen liikkumavaran käyttö ja siihen liittyvät arvioinnit

-

Vaikutukset

Ympäristövaikutukset

-

Viranomaisvaikutukset: Toiminta ja palvelujen tuottaminen

-

Viranomaisvaikutukset: Tiedonhallinnan muutokset

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Tietosuoja-vaikutukset

-

Tietoyhteiskuntavaikutukset

-

Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

-

Vaikutukset eräisiin perusoikeuksiin

-

Ahvenanmaa

-

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta

62 §. Seuranta- ja tarkkailumääräykset

-

85 a §. Ympäristölupa-asioita koskeva tietopalvelu

-

116 §. Rekisteröinti-ilmoitus toiminnan rekisteröintiä varten

-

143 §. Ympäristön tilan seuranta

-

149 a §. Kansalliset päästöinventaarit ja -ennusteet sekä inventaarioraportit

-

197 §. Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

-

19 a luku. Tietovarannot ja tiedonhallinta

201 a §. Ympäristönsuojelun tietovarannon käyttötarkoitus

-

201 b §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon tallennettavat tiedot ja tallennusvastuut

-

201 c §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon muiden lakien nojalla tallennettavat tiedot

-

201 d §. Ympäristönsuojelun tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

201 e §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon liittyvät vastuut

-

201 f §. Viranomaisten oikeus saada ympäristönsuojelun tietovarannon tietoja maksutta

-

201 g §. Viranomaisten oikeus saada ympäristönsuojelun tietovarannon salassapidettäviä tietoja

-

201 h §. Maaperän tilan tietovarannon käyttötarkoitus

-

201 i §. Maaperän tilan tietovarantoon tallennettavat tiedot ja tallennusvastuut

-

201 j §. Maaperän tilan tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

201 k §. Maaperän tilan tietovarantoon liittyvät vastuut

-

201 l §. Viranomaisten oikeus saada maaperän tilan tietovarannon tietoja maksutta

-

201 m §. Viranomaisten oikeus saada maaperän tilan tietovarannon salassapidettäviä tietoja

-

201 n §. Ilman epäpuhtauksien päästöjen tietovaranto

-

201 o §. Tietojen laatu

-

210 §. Salassapitovelvollisuus ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

-

222 §. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä ja 223 §. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot

-

240 §. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot

-

Laki jätelain muuttamisesta

29 §. Jätteen luovuttaminen

-

118 a §. Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus elintarvikejätteestä ja 119 §. Kirjanpitoon sisällytettävät tiedot ja niiden käsittely

-

142 §. Jätehuollon rekisterit ja tuottajarekisteri

-

Laki merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 6 §:n 5 momentin muuttamisesta

9. luku. Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa

6 §. Sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen

-

Laki ympäristövahinkorahastosta annetun lain 32 §:n muuttamisesta

32 §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon tallennettavat tiedot

-

12 luku. Vesioikeudellinen yhteisö

2 §. Yhteisön jäsenyys ja jäsenluettelo

-

6 §. Vesi yhteisörekisteri

-

8 §. Yhteisön rekisteröinti ja tietojen tallennusvastuu

-

9 §. Tietojen merkitseminen

-

10 §. Oikeus saada tietoja

-

19 §. Yhteisön purkautuminen

-

18 luku. Erinäisiä säännöksiä

1 §. Ympäristönsuojelun ja luonnonsuojelun tietovarantoihin tallennettavat tiedot

-

2 §. Tietojen tallennusvastuu

-

3 §. Väyläviraston oikeus saada tietoja maksutta

-

19 luku. Voimaantulo.

21 §. Vesipääätösrekisteri

-

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Tarkoitus

-

2 a luku. Pohjavesialueet

10 d §. Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelu

-

10 f §. Pohjavesialueen suojelusuunnitelman valmistelu

-

4 a luku. Merenhoidon järjestäminen

26 b §. Merenhoitosuunnitelma

-

5. luku. Erinäiset säännökset, tietovarannot ja tiedonhallinta

28 c §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon käyttötarkoitus

-

28 d §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietosisältö

-

28 e §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen tallennusvastuut

-

28 f §. Tietojen laatu

-

28 g §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tekninen toimivuus ja käytettävyys

-

28 h §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

28 i §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon yhteisrekisterinpito

-

28 j §. Oikeus saada vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietoja maksutta

-

28 k §. Oikeus saada vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon salassapidettäviä

-

8 luku. Eliölajien suojelu

73 §. Suurten petolintujen pesäpuiden suojelu

-

11 luku. Vapaaehtoinen ekologinen kompensatio

103 §. Luonnonarvojen tuottaminen

-

104 §. Päätös hyvityksen korvaavuudesta

-

106 §. Hyvittämistietojen saatavuus

-

13 luku. Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

117 §. Luonnonsuojelun tietovaranto ja sen käyttötarkoitus

-

118 §. Luonnonsuojelun tietovarannon tietosisältö

-

118 a §. Tietojen tallentaminen luonnonsuojelun tietovarantoon

-

118 b §. Tietovarantoon liittyvät vastuut

-

119 §. Tiedon laatu

-

120 §. Tietojen luovuttaminen ja oikeus saada tietoja

-

121 §. Päätösten tiedoksi antaminen ja päätöksistä tiedottaminen

-

Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Lausuntonne

-

Lakiehdotus 1, Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta

62 §. Seuranta- ja tarkkailumääräykset

-

85 a §. Ympäristölupa-asioita koskeva tietopalvelu

-

116 §. Rekisteröinti-ilmoitus toiminnan rekisteröintiä varten

-

143 §. Ympäristön tilan seuranta

-

149 a §. Kansalliset päästöinventaarit ja -ennusteet sekä inventaarioraportit

-

197 §. Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

-

201 a §. Ympäristönsuojelun tietovarannon käyttötarkoitus

-

201 b §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon tallennettavat tiedot ja tallennusvastuut

-

201 c §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon muiden lakien nojalla tallennettavat tiedot

-

201 d §. Ympäristönsuojelun tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

201 e §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon liittyvät vastuut

-

201 f §. Viranomaisten oikeus saada ympäristönsuojelun tietovarannon tietoja maksutta

-

201 g §. Viranomaisten oikeus saada ympäristönsuojelun tietovarannon salassapidettäviä tietoja

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko pykälässä 201 g huomioitu oikeat viranomaiset ja mikä lakisääteinen tehtävä kunkin viranomaisen osalta on kyseessä?

Lausuntonne

-

201 h §. Maaperän tilan tietovarannon käyttötarkoitus

-

201 i §. Maaperän tilan tietovarantoon tallennettavat tiedot ja tallennusvastuut

-

201 j §. Maaperän tilan tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

201 k §. Maaperän tilan tietovarantoon liittyvät vastuut

-

201 l §. Viranomaisten oikeus saada maaperän tilan tietovarannon tietoja maksutta

-

201 m §. Viranomaisten oikeus saada maaperän tilan tietovarannon salassapidettäviä tietoja

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko pykälässä 201 m huomioitu oikeat viranomaiset ja mikä lakisääteinen tehtävä kunkin viranomaisen osalta on kyseessä?

Lausuntonne

-

201 n §. Ilman epäpuhtauksien päästöjen tietovaranto

-

201 o §. Tietojen laatu

-

210 §. Salassapitovelvollisuus ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

-

Lakiehdotus 2, Laki jätelain muuttamisesta

29 §. Jätteen luovuttaminen

-

118 a §. Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus elintarvikejätteestä

-

119 §. Kirjanpitoon sisällytettävät tiedot ja niiden käsittely

-

142 §. Jätehuollon rekisterit ja tuottajarekisteri

-

Lakiehdotus 3, Laki merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 6 §:n 5 momentin muuttamisesta

9. luku. Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa

6 §. Sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen

-

Lakiehdotus 4, Laki ympäristövahinkorahastosta annetun lain 32 §:n muuttamisesta

32 §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon tallennettavat tiedot

-

12 luku. Vesioikeudellinen yhteisö

2 §. Yhteisön jäsenyys ja jäsenluettelo

-

6 §. Vesiyhteisörekisteri

-

8 §. Yhteisön rekisteröinti ja tietojen tallennusvastuu

-

19 §. Yhteisön purkautuminen

-

18 luku. Erinäisiä säännöksiä

1 §. Ympäristönsuojelun ja luonnonsuojelun tietovarantoihin tallennettavat tiedot

-

2 §. Tietojen tallennusvastuu

-

3 §. Väyläviraston oikeus saada tietoja maksutta

-

19. luku. Voimaantulo

21 §. Vesipääätösrekisteri

-

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Tarkoitus

-

2 a luku. Pohjavesialueet

10 d §. Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelu

-

10 f §. Pohjavesialueen suojelusuunnitelman valmistelu

-

4 a luku. Merenhoidon järjestäminen

26 b §. Merenhoitosuunnitelma

-

5. luku. Erinäiset säännökset, tietovarannot ja tiedonhallinta

28 c §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon käyttötarkoitus

-

28 d §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietosisältö

-

28 e §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen tallennusvastuut

-

28 f §. Tietojen laatu

-

28 g §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tekninen toimivuus ja käytettävyys

-

28 h §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

28 i §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon yhteisrekisterinpito

-

28 j §. Oikeus saada vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietoja maksutta

-

28 k §. Oikeus saada vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon salassapidettäviä

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko pykälässä 28 k huomioitu oikeat viranomaiset ja mikä lakisääteinen tehtävä kunkin viranomaisen osalta on kyseessä?

Lausuntonne

-

8 luku. Eliölajien suojelu

73 §. Suurten petolintujen pesäpuiden suojelu

-

11 luku. Vapaaehtoinen ekologinen kompensatio

103 §. Luonnonarvojen tuottaminen

-

104 §. Päätös hyvityksen korvaavuudesta

-

106 §. Hyvittämistietojen saatavuus

-

13 luku. Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

117 §. Luonnonsuojelun tietovaranto ja sen käyttötarkoitus

-

118 §. Luonnonsuojelun tietovarannon tietosisältö

-

118 a §. Tietojen tallentaminen luonnonsuojelun tietovarantoon

-

118 b §. Tietovarantoon liittyvät vastuut

-

119 §. Tiedon laatu

-

120 §. Tietojen luovuttaminen ja oikeus saada tietoja

-

121 §. Päätösten tiedoksi antaminen ja päätöksistä tiedottaminen

-

Moilanen Hannu
Suomen Vesiensuojelun Keskusliitto ry